

U C H W A Ł A Nr XIV/108/2001
RADY GMINY WILCZĘTA
z dnia 24 listopada 2001 roku

w sprawie: przyjęcia studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Wilczęta, zwanego dalej „Studium”.

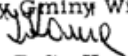
Na podstawie art. 6 ust. 6 ustawy z dnia 7 lipca 1994 roku o zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 1999 r. Nr 15, poz. 139 z późn. zm.) **R A D A G M I N Y W I L C Z Ę T A** uchwała, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się Studium gminy Wilczęta składające się z następujących integralnych części:

- 1) Opracowania graficzne:
osadnictwo, system transportowy, infrastruktura techniczna, dziedzictwo kulturowe, uwarunkowania przyrodnicze, synteza uwarunkowań, kierunki i polityka przestrzenna zagospodarowania terenu.
- 2) Część opisowa:
strategia rozwoju gminy Wilczęta, studium uwarunkowań i zagospodarowania przestrzennego – kierunki i polityka zagospodarowania.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Zarządowi Gminy Wilczęta.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia i podlega ogłoszeniu poprzez rozplakatowanie.

PRZEWODNICZĄCA
Rady Gminy Wilczęta

Zofia Karla

**STUDIUM
UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW
ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO
GMINY WILCZĘTA**

ZESPÓŁ AUTORSKI:

**ANNA TALAGA
STANISŁAW OLECH
JACEK BOCHEŃSKI
IRENA DEREWICKA
DANUTA DOKTOR-ROCHNA**

MAJ 2000 r.

„ATA” USŁUGI PROJEKTOWE ANNA TALAGA

SPIS TREŚCI

| | |
|--|----|
| Rozdział I | 1 |
| Synteza Uwarunkowań Rozwoju ze szczególnym uwzględnieniem problemów związanych z zagospodarowaniem gminy Wilczęta | 1 |
| §1. | |
| I. Uwarunkowania stanowiące podstawę rozwoju gminy tzw. „mocne strony” | 2 |
| 1. Czynniki zewnętrzne | 2 |
| 2. Czynniki wewnętrzne | 2 |
| II. Uwarunkowania ograniczające rozwój gminy | 4 |
| 1. Czynniki zewnętrzne | 4 |
| 2. Czynniki wewnętrzne | 4 |
| Rozdział II | 7 |
| Cele rozwoju gminy Wilczęta | 7 |
| § 2. | |
| 1. Cel nadrzędny | 7 |
| 2. Cele społeczno-ekonomiczne | 7 |
| 3. Cele strukturalno-przestrzenne | 8 |
| 4. Cele dla zachowania i odtworzenia dziedzictwa kulturowego | 8 |
| 5. Cele przyrodnicze | 8 |
| Rozdział III | 10 |
| Kierunki zagospodarowania przestrzennego | 10 |
| § 3. | |
| 1. Obszary chronione | 10 |
| 1.1. Obszary i obiekty chronione ze względu na wartości przyrodnicze | 11 |
| 1.2. Obszary przewidziane do ochrony ze względu na wartości przyrodnicze | 17 |
| 1.3. Obszary chronione ze względu na wartości środowiska kulturowego | 17 |
| 2. Wartości środowiska przyrodniczego istotne dla gospodarki przestrzennej i zrównoważonego rozwoju przestrzennego | 19 |
| 3. Przeciwdziałanie zagrożeniom środowiska | 22 |
| 4. Zagospodarowanie terenu | 24 |
| 5. Kierunki rozwoju Systemów transportowych | 29 |
| 6. Kierunki rozwoju infrastruktury technicznej | 32 |
| Rozdział IV | 35 |
| Kierunki polityki przestrzennej. Ogólne zasady formułowania polityki przestrzennej | 35 |
| § 4. | 35 |
| 1. Zasady ustalenia struktury wewnętrznej obszaru gminy | 35 |
| 2. Struktura wewnętrzna obszaru gminy Wilczęta | 35 |
| 3. Kierunki polityki przestrzennej w strefie centralnej | 37 |
| 4. Kierunki polityki przestrzennej w strefie wschodniej SW | 38 |
| 5. Kierunki polityki przestrzennej w strefie południowej SP | 39 |
| ZAŁĄCZNIKI GRAFICZNE - „Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Wilczęta” - Kierunki i Polityka Zagospodarowania | |
| - wieś Wilczęta | |
| - wieś Księżno | |
| - wieś Słobity | |
| - wieś Stare Siedlisko | |
| - wieś Nowica | |

Rozdział I.

Synteza Uwarunkowań Rozwoju ze szczególnym uwzględnieniem problemów związanych z zagospodarowaniem gminy Wilczęta

Główne problemy występujące na obszarze gminy odniesione tak do zagospodarowania, jak i do poziomu życia mieszkańców zostały zidentyfikowane i uporządkowane według roli jaką pełnią w procesie rozwoju i zagospodarowania przestrzennego.

Zidentyfikowanie głównych problemów obszaru, świadczących o stopniu podatności przestrzeni i procesów w niej zachodzących związanych z podażą zasobów i potencjałów tkwiących w gminie (tzw. szans i mocnych stron), służących rozwojowi obszaru jak również niekorzystnych zjawisk i zachowań zachodzących w przestrzeni (barier i słabych stron) ograniczających lub wpływających hamująco na rozwój przestrzenny gminy stanowi podstawę dla formułowania kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy.

Zidentyfikowane główne problemy zostały podzielone na:

- uwarunkowania zewnętrzne wynikające z otoczenia obszaru, takie jak położenie geopolityczne i geograficzne, uwarunkowania systemowe czy uwarunkowania wynikające z Koncepcji polityki zagospodarowania kraju na obszarze województwa oraz Studium zagospodarowania przestrzennego i materiałów do planu zagospodarowania przestrzennego województwa;
- uwarunkowania wewnętrzne wynikające z zasobów zjawisk, mechanizmów i procesów zachodzących na obszarze gminy Stary Dzierżoń odniesione do układu sfer problemowych.

Uwarunkowania zewnętrzne i wewnętrzne zostały zestawione w układzie zidentyfikowanych zjawisk:

- stymulujących rozwój, będących zbiorem czynników i zjawisk pozytywnych, których wykorzystanie jest podstawą rozwoju obszaru;
- hamujących rozwój, których likwidacja stanowi warunek pozytywnych (pożądanych) przekształceń zachodzących w przestrzeni.

§ 1.

I. Uwarunkowania stanowiące podstawę rozwoju gminy tzw. „mocne strony”:

1. Czynniki zewnętrzne:

1) **transportowe** : dość dobre połączenie obszaru gminy z wojewódzkim i krajowym układem komunikacyjnym kraju;

a) poprzez kołowe drogi wojewódzkie relacji:

- * Elbląg - Młynary - Wilczęta - Orneta
- * Braniewo - Nowica

b) poprzez linię kolejową znaczenia krajowego relacji:

- * Berlin - Gdańsk - Słobity - Braniewo - Kaliningrad;

c) poprzez trasę turystyczną „szlak Kopernikowski” z miejscowościami turystycznymi ważnymi na mapie kraju: Toruń, Frombork, Olsztyn;

2) przyrodnicze:

a) położenie w obrębie fizyczno-geograficznego mezoregionu Równiny Warmińskiej - równiny zastoiskowej, której genetyczne cechy takie jak: rzeźba terenu, układ hydrograficzny, litologia oraz wynikające z nich warunki glebowo-roślinne i cechy klimatu lokalnego stanowią o bardzo wysokim potencjale agroekologicznym gminy;

b) położenie w strefie atrakcyjnego krajobrazu przyrodniczego strefy doliny rz. Pasłęki należącego do krajowej sieci ekologicznej NEN ECONET PL;

c) położenie w obrębie obszaru funkcjonalnego „Zielone Płuca Polski”; dla którego zdefiniowana została polityka ekologiczna państwa, a który w istotny sposób warunkuje rodzaj i jakość gospodarczego rozwoju gminy;

d) konsekwencje wynikające z ratyfikowanych konwencji i porozumień międzynarodowych, których istotą jest rygor stosowania odpowiednich standardów i zasad zarządzania środowiskiem;

2. Czynniki wewnętrzne:

1) przyrodnicze:

a) bardzo wysoki potencjał agroekologiczny, charakteryzujący się dużym udziałem gleb kompleksu 2 i bardzo wysoką bonitacją jakości rolniczej przestrzeni produkcyjnej;

- b) korzystna struktura przyrodnicza terenów rolnych; warunki przyrodnicze dla potrzeb produkcji rolnej, w tym bardzo korzystne warunki wodne dla rolnictwa;
- c) występowanie rezerwatów przyrody; urozmaicona rzeźba terenu strefy doliny Pasłęki i południowo-zachodniej części gminy oraz wysoka bioróżnorodność terenu;
- d) duży udział powierzchni chronionego krajobrazu (ponad 51%), co stanowi istotny argument w promocji gminy;
- e) występowanie podsystemów przyrodniczych o cechach potencjalnych użytków ekologicznych;
- f) występowanie pomnikowych okazów dendroflory;
- g) walory przyrodniczo-krajobrazowe wschodniej i południowo-zachodniej części obszaru gminy;
- h) dość duża lesistość wynosząca blisko 25 % powierzchni gminy;
- i) relatywnie dobry stan ogólny środowiska przyrodniczego - w tym brak zagrożeń ze strony przemysłu i urbanizacji.

2) społeczno-ekonomiczne:

- a) równomierne rozmieszczenie sieci osadniczej, w której zdecydowanie wyróżniają się dwa duże ośrodki: Wilczęta i Słobity oraz 5 mniejszych: Nowica, St. Siedlisko, Księżno, Gładysze oraz Ławki;
- b) duża łatwość pozyskiwania terenów rolnych z uwagi na to, że stanowią one zasób AWRSP;
- c) duża łatwość pozyskiwania siły roboczej, szczególnie ludności pozostającej na bezrobociu, w wyniku likwidacji pgr-ów;
- d) występowanie udokumentowanych zasobów torfu;
- e) występowanie udokumentowanych zasobów surowców ilastych;
- f) bardzo dogodne warunki do rozwijania myślistwa;
- g) dogodne warunki do rozwijania turystyki rowerowej;

3) kulturowe:

- a) bogata przeszłość historyczna obszaru i zachowane elementy krajobrazu kulturowego i przyrodniczego, na który składają się:
 - * zachowane zespoły architektoniczne: pałacowo- parkowe i dworsko - parkowe (Słobity, Gładysze, Spędy);

- * zachowane ruralistyczne układy wiejskie (Nowica, Księżno, St. Siedlisko, Dębiny, Wilczęta);
- * zachowane obiekty zabytkowe: (Wilczęta, Nowica, Słobity);
- * znajdujące się liczne stanowiska archeologiczne w przepięknym krajobrazie rzeki Pasłęki;

4) techniczno- infrastrukturalne:

- a) całkowite zaopatrzenie z wodociągu w wodę;
- b) dość dobra komunikacyjna dostępność i związana z nią dobra obsługa terenu poprzez prawidłową sieć dróg.

II. Uwarunkowania ograniczające rozwój gminy

1. Czynniki zewnętrzne:

- a) zła sytuacja ekonomiczna ludności zamieszkującej osiedla popegerowskie będące skutkiem transformacji uspołecznionego sektora produkcji rolnej w Polsce;
- b) trudności adaptacyjne ludności wiejskiej do kapitału zagranicznego;
- c) brak inwestycyjnego kapitału;
- d) zła sytuacja rynku rolnego w kraju, na którą składa się:
 - * niski popyt na produkty rolne w stosunku do możliwości ich wytwarzania;
 - * zbyt niska cena produktów rolnych, a z tym związana niska opłacalność gospodarki rolnej;
- e) peryferyjne położenie gminy w stosunku do centrum administracyjnego regionu (m. Olsztyna), ośrodka subregionalnego (m. Elbląga) oraz ośrodka lokalnego poziomu I (m. Braniewa), którego skutkiem jest utrudniony dostęp do nauki, leczenia specjalistycznego i innych usług wyższego rzędu.

2. Czynniki wewnętrzne:

1) przyrodnicze:

- a) wysokie lokalnie zanieczyszczenia wód powierzchniowych, w tym pozaklasowa jakość wód Dobrskiej Strugi i III klasa czystości wód Pasłęki;
- b) niezbyt korzystne warunki hydrograficzne dla odprowadzania ścieków oczyszczonych;
- c) konflikt pomiędzy gospodarczym a przyrodniczym znaczeniem torfowiska Józefowo, gdzie przeciwko racjom przyrodniczym stoją racje gospodarcze;

- d) brak obudowy biologicznej części wód powierzchniowych, co w konsekwencji prowadzi do potencjalnego wzrostu ich zagrożenia przez dopływ zanieczyszczeń obszarowych;
- e) ograniczona przydatność lasów dla rozwijania rekreacji;
- f) średni i niski potencjał samoregulacyjno – odpornościowy środowiska charakterystyczny dla obszarów bezodpływowych (skutek mniejszej zdolności usuwania zanieczyszczeń i tendencji do podtapiania);
- g) położenie w strefie funkcjonowania wielkoobszarowych gospodarstw rolnych, co przejawia się znaczną degradacją naturalnych elementów krajobrazu i wprowadzaniem do krajobrazu dysharmonijnych elementów zabudowy;
- h) lokalnie znaczna degradacja mikrostruktur przyrodniczych (oczka wodne, zadrzewienia, zieleń ogrodowa i inne) w otoczeniu baz dawnych państwowych gospodarstw rolnych;

2) społeczno- ekonomiczne:

- a) niekorzystne zjawiska społeczne występujące na obszarach wiejskich, rejestrowane w czasie transformacji systemowej wynikające z bezrobocia, ubożenia mieszkańców i nie dostosowania do zmienionej sytuacji ekonomicznej, w tym:
 - * ujemna migracja ludności w wieku młodym,
 - * słaby rozwój lokalnej przedsiębiorczości,
 - * przewaga postaw biernych i roszczeniowych,
 - * rosnący zasięg ubóstwa,
 - * niski poziom wykształcenia ludności,
 - * wysokie bezrobocie strukturalne,
 - * duży udział wśród bezrobotnych osób młodych i osób długotrwale bezrobotnych;
- b) brak w ostatnim czasie ruchu budowlanego;
- c) słaby rozwój drobnego przetwórstwa rolno-spożywczego;
- d) słabo rozwinięta działalność pozarolnicza;

3) kulturowe:

- a) postępująca degradacja kulturowych zasobów materialnych;
- b) brak inwestora do odbudowy wartościowych obiektów kubaturowych i zespołów zieleni;

- c) lokalna degradacja krajobrazu poprzez substandardową zabudowę popegerowską;

4) techniczno-infrastrukturalne:

- a) niezadawalająca gospodarka ściekowa na obszarze gminy, brak oczyszczalni ścieków we wszystkich jednostkach osadniczych na obszarze gminy,
- b) brak sieci kanalizacyjnej w obszarze całej gminy poza wymienionymi wyżej,
- c) nie rozwiązany problem ekologicznie bezpiecznej utylizacji śmieci,
- d) brak dostępu do gazu przewodowego,
- e) duże potrzeby inwestycyjne na utrzymanie powiązań drogowych, wojewódzkich, powiatowych i gminnych, a szczególnie na:
- * utwardzenie dróg gruntowych, żwirowych i żuźlowych,
 - * modernizację nawierzchni dróg brukowych i asfaltowych,
 - * poszerzenie pasa technicznego dróg o zaniżonych parametrach,
 - * brak bezpośredniego połączenia ze wsią gminy Płoskinia,
- f) negatywny wpływ ruchu drogowego na tereny zwartej zabudowy wsi, wynikający z braku wydzielenia chodników, ścieżek rowerowych, izolacji zieleni oraz oświetlenia elektrycznego dróg w obrębie wsi.

ROZDZIAŁ II CELE ROZWOJU GMINY WILCZĘTA

§ 2.

1. Cel nadrzędny

Jako główny cel rozwoju gminy uznaje się:

Wykorzystanie potencjału i zasobów obszaru gminy dla poprawy warunków życia społeczności lokalnej.

W rozwoju tym należy zachować właściwe proporcje między strategicznymi celami szczegółowymi pogrupowanymi według sektorów polityki regionalnej i lokalnej;

2. Cele społeczno-ekonomiczne

- 1) aktywizacja gospodarcza gminy poprzez promocję walorów przestrzennych, w tym:
 - a) terenów położonych wzdłuż dróg tranzytowych posiadających korzystne warunki wyposażenia w infrastrukturę techniczną dla tworzenia strat komercyjnych;
 - b) terenów posiadających walory kulturowo-krajobrazowe i przyrodniczo-krajobrazowe dla rozwijania funkcji turystycznej;
 - c) terenów nie zagospodarowanych stanowiących własność AWRSP dla pozyskania inwestora strategicznego;
 - d) walorów agroekologicznych dla budowy bazy skupu i przetwórstwa rolno-spożywczego;
 - e) wspomaganie rozwoju wiejskiej przedsiębiorczości, przy tworzeniu małych firm na potrzeby obsługi terenu gminy;

- f) informowanie o możliwościach oraz wspomaganie przy uzyskaniu tanich kredytów na budowę mieszkań i miejsc pracy;

2) likwidacja negatywnych zjawisk społecznych poprzez:

- a) wdrożenie ponadlokalnego programu przystosowania bezrobotnych mieszkańców gminy do potrzeb gospodarki rynkowej i zmieniającego się rynku pracy;
- b) poprawa usług medycznych oraz ich dostępność dla wszystkich mieszkańców gminy;
- c) tworzenie ośrodków dla prowadzenia pomocy rodzinom patologicznym znajdującym się w trudnych warunkach materialnych.

3. Cele strukturalno-przestrzenne

- 1) kompleksowe porządkowanie i estetyzacja obszarów osadniczych,
- 2) tworzenie warunków dla powstawania centrów usługowych dla mieszkańców oraz centrów obsługi turystyki;
- 3) inspirowanie działań na rzecz poprawy architektury osiedli popegerowskich;

4. Cele dla zachowania i odtworzenia dziedzictwa kulturowego

- 1) zachowanie, ochrona i rewaloryzacja elementów bogatego dziedzictwa kulturowego gminy;
- 2) zaktualizowanie rejestru zabytków oraz stworzenie realnego programu ochrony zabytków;
- 3) odbudowa obiektów zabytkowych oraz wykorzystanie ich dla funkcji rekreacyjno-turystycznej;
- 4) rewaloryzacja zachowanych układów ruralistycznych;
- 5) ochrona krajobrazu kulturowego.

5. Cele przyrodnicze

- 1) kompleksowa ochrona zasobów wodnych gminy, w tym poprawa czystości wód powierzchniowych – szczególnie w obrębie terenów zabudowanych;
- 2) ochrona (w tym ochrona przed zakwaszeniem) i optymalne wykorzystanie wysokiego potencjału agroekologicznego będącego jednym z głównych zasobów użytkowych gminy;

- 3) optymalne wykorzystanie bardzo wysokich walorów przyrodniczych i kulturowych (w tym szczególnie strefy doliny Pasłęki) dla sformułowania atrakcyjnej oferty turystyczno – rekreacyjnej;
- 4) opracowanie zasad bezpiecznego dla środowiska wykorzystania zasobów przyrodniczych gminy, stanowiących kluczowy element zasad równoważenia rozwoju;
- 5) kształtowanie gminnego systemu ekologicznego stanowiącego ważne ogniwo ponadlokalnych struktur ekologicznych – w celu poprawy funkcjonowania przyrody;
 - wprowadzanie nowych zadrzewień,
 - ochrona ekosystemów wodnych (osłona biologiczna roślinnością trwałą),
 - wprowadzanie nowych form ochrony indywidualnej (pomniki przyrody, użytki ekologiczne),
 - utrzymanie i wzmacnianie przyrodniczych powiązań zewnętrznych i wewnętrznych (w tym przyrodniczych ciągów łącznikowych istotnych dla przemieszczania się zwierząt);
- 6) sanacja podsystemów przyrodniczych w obrębie cennych założeń parkowych, w tym rewaloryzacja komponowanych elementów hydrograficznych;
- 7) zintegrowane zarządzanie zasobami przyrodniczymi gminy, kierujące się zasadą działań ekologicznie dopuszczalnych, społecznie akceptowanych i ekonomicznie uzasadnionych;
- 8) podnoszenie świadomości ekologicznej społeczeństwa, przejawiającej się rozwagą i odpowiedzialnością użytkownika przestrzeni, respektującą prawa przyrody i jej pełne zachowanie dla następnych pokoleń;
- 9) włączenie szerokich kręgów społecznych (w tym szczególnie młodzieży) do kreatywnych działań na rzecz ochrony i promocji bardzo wysokiego potencjału przyrodniczego strefy doliny Pasłęki i innych chronionych struktur przyrodniczych gminy;
- 10) poprawa zdolności retencjonowania wód na terenie gminy;
- 11) wykorzystanie potencjału obszarów chronionych dla rozwoju funkcji społecznych (edukacja ekologiczna, dydaktyka, krajoznawstwo) i gospodarczych (agroturystyka, rolnictwo i leśnictwo przyjazne środowisko).

ROZDZIAŁ III KIERUNKI ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO

§ 3.

1. OBSZARY CHRONIONE

Uznaje się wysoką rangę obszarów prawnie chronionych – tak w wymiarze gminnym jak i ponadgminnym. Uznaje się je za jeden z głównych walorów gminy. Wysokie wartości tych terenów, czy to w sferze przyrodniczej lub kulturowej, czy też postrzegane łącznie, stają się przedmiotem specjalnego zarządzania.. Zarządzanie to, obok respektowania zasad gospodarowania tymi obszarami (określonymi w odpowiednich aktach prawnych ustanawiających ochronę), nakierowane jest na:

- 1) zachowanie walorów, ich restytucję, a także renowację i kształtowanie - z wykorzystaniem środków budżetowych i pozabudżetowych oraz inicjatywy społecznej (w tym inicjatywy młodzieży);
- 2) zachowanie warunków równowagi środowiska przyrodniczego;
- 3) wprowadzanie komplementarnych funkcji gospodarczych (przyjazne ekologicznie rolnictwo, turystyka, rekreacja) i społecznych (edukacja ekologiczna i historyczno-kulturowa, dydaktyka);
- 4) szeroką promocję walorów objętych ochroną;
- 5) przygotowanie ofert zagospodarowania obszarów i obiektów chronionych (z uwzględnieniem możliwych preferencji ekonomicznych);
- 6) priorytetową realizację inwestycji infrastruktury ochrony środowiska (systemy oczyszczania ścieków i składowania odpadów stałych);

- 7) wprowadzenie zalesień i zadrzewień (także w formie komponowanej) na terenach najsłabszych gleb, przywodnych oraz zadrzewień w strefach zabudowy;
- 8) uwzględnianie w zarządzaniu standardów unii europejskiej;
- 9) obejmowanie ochroną innych cennych elementów przestrzeni gminy;
- 10) stworzenie warunków realizacji interesów państwa w dziedzinie ochrony wartości przyrodniczych i kulturowych;
- 11) zbilansowanie stanu substancji kulturowej gminy wraz z oceną potrzeb i perspektyw w zakresie zachowania jej najcenniejszych elementów;
- 12) wspieranie prowadzenia prac naukowo-badawczych (tak w sferze przyrodniczej jak i kulturowej gminy).

Uznaje się za pilną potrzebę określenia wymiernej roli państwa w zakresie realizacji programu ochrony walorów przyrodniczych i kulturowych gminy. Dotychczasowy udział państwa uznaje się za wysoce nieefektywny i tym samym niezadowolający.

1.1. Obszary i obiekty chronione ze względu na wartości przyrodnicze

- 1) Rezerwat przyrody „Ostoja bobrów na rzece Pasłęce”. Podstawa prawna: zarządzenie Ministra Leśnictwa i Przemysłu Drzewnego z 5 stycznia 1970 r. (MP Nr 2/70, poz. 21), z późniejszymi zmianami Ministra Ochrony Środowiska i zasobów Naturalnych (MP Nr 17/89, poz. 119). Przedmiot ochrony: bóbr europejski i naturalne środowisko jego występowania.
 - (a) Uznaje się rezerwat „Ostoja bobrów na rzece Pasłęce” za główną atrakcję przyrodniczą gminy, mającą istotne znaczenie promocyjne ze względu na jego rangę europejską (ostoja CORINE).
 - (b) Przyjmuje się do realizacji w zakresie kompetencji gminy zadania ochrony biotopu rezerwatu.
 - (c) Wskazuje się na potrzebę oceny realizacji zadań ochronnych w rezerwacie.
 - (d) Wskazuje się na potrzebę opracowania planu ochrony rezerwatu, określającego między innymi:
 - uzasadnione przyrodniczo i funkcjonalnie granice rezerwatu;
 - zadania państwa w realizacji ochrony;
 - możliwości i zakres wykorzystania potencjału przyrodniczego rezerwatu dla rozwijania turystyki specjalistycznej i edukacyjnej;
 - możliwości rozwijania komplementarnych funkcji gospodarczych w otoczeniu rezerwatu;

- możliwości wykorzystania dla turystyki szlaku wodnego Pasłęki w sposób bezpieczny dla biotopu rzeki (posiadającego rangę europejską – ostoja przyrody CORINE).
 - (e) Uznaje się za szczególne ważne opracowanie operatu ochrony rezerwatu dla tej jego części, która nie jest położona w obrębie Lasów Państwowych.
 - (f) Podkreśla się istotę walorów krajobrazowych doliny Pasłęki, stanowiących dopełnienie walorów rezerwatu.
 - (g) Uznaje się za zasadne rozważenie rozszerzenia ochrony rezerwatowej także na walory krajobrazowe całej doliny Pasłęki. Z punktu widzenia gminy może to mieć znaczenie dla formułowania zasad gospodarowania w strefie rezerwatu z zachowaniem priorytetu ochrony (funkcje „przyjazne” ekologicznie). To jednocześnie otworzy możliwość harmonijnego wykorzystania potencjału strefy rezerwatowej w kreowaniu rozwoju gminy.
 - (h) Deklaruje się kreatywną współpracę w realizacji zadań związanych z ochroną rezerwatową ze służbami leśnymi i państwowymi służbami ochrony przyrody.
 - (i) Zobowiązuje się służby gminne do propagowania idei ochrony rezerwatu i do wspierania działań promocyjnych i badań naukowych.
- 2) Rezerwat przyrody „Osiek II”. Podstawa prawna: zarządzenie Ministra Leśnictwa i Przemysłu Drzewnego z 10 grudnia 1970 r. (MP Nr 2/71, poz. 8), Przedmiot ochrony: zachowanie ze względów naukowych i dydaktycznych stanowiska maliny moroszkii, reliktovej rośliny z epoki postglacjalnej.
- (a) Uznaje się, że rezerwat jako jeden z najcenniejszych obiektów chroniących malinę moroszkę w Polsce stanowić winien przedmiot szczególnej troski społeczności i władz gminy, także ze względu na jego rangę promocyjną.
 - (b) Przyjmuje się do realizacji w zakresie kompetencji gminy zadania ochrony biotopu rezerwatu.
 - (c) Uznaje się za priorytetowe działania na rzecz zachowania warunków siedliskowych w rezerwacie, w tym szczególnie zachowanie odpowiednich warunków wodnych w otoczeniu rezerwatu, mających największe znaczenie dla stabilności biotopu.
 - (d) Widzi się potrzebę opracowania ekspertyzy określającej aktualne warunki siedliskowe w rezerwacie i priorytetowe zadania w zakresie ochrony.

- (e) Przyjmuje się potrzebę działań dla harmonizowania funkcji gospodarczych w sąsiedztwie rezerwatu (eksploatacja torfu) z realizacją jego funkcji ochronnych – postrzeganych jako priorytetowe.
- (f) Deklaruje się kreatywną współpracę w realizacji zadań związanych z ochroną rezerwatową ze służbami leśnymi i państwowymi służbami ochrony przyrody.

3) Obszar chronionego Krajobrazu Rzeki Pasłęki.

Podstawa prawna: Uchwała nr VI/51/85 Wojewódzkiej Rady Narodowej w Elblągu w sprawie utworzenia Zespołu Parków Krajobrazowych nad Zalewem Wiślanym oraz obszarów chronionego krajobrazu, zaktualizowana rozporządzeniem Wojewody Elbląskiego z dnia 12 lutego 1997 roku. Rozporządzenie to zostało wykazane jako obowiązujące na obszarze województwa warmińsko – mazurskiego (Obwieszczenie Wojewody Warmińsko – Mazurskiego z dnia 30 marca 1999 roku w sprawie wykazu obowiązujących aktów prawa miejscowego wydanych przed dniem 1 stycznia 1999 roku przez b. Rady Narodowe, b. Prezydium Wojewódzkich Rad Narodowych oraz Wojewodów: Olsztyńskiego, Elbląskiego, Suwalskiego, Ciechanowskiego, Ostrołęckiego i Toruńskiego - Dz. Urz. Województwa Warmińsko – Mazurskiego nr 15 z dnia 30 marca 1999 roku, poz. 122).

- (a) Uznaje się za istotne dla przestrzeni gminy wartości przyrodnicze i krajobrazowe w obrębie Obszaru Chronionego Krajobrazu Rzeki Pasłęki. Za szczególnie cenne i wymagające specjalnej ochrony uznaje się walory strefy młodych rozcięć erozyjnych (dolinek erozyjnych) uchodzących do doliny Pasłęki.
- (b) Przyjmuje się zasadę wielofunkcyjności na obszarze chronionego krajobrazu.
- (c) Przyjmuje się za wiodącą funkcję ochrony wartości przyrodniczych, krajobrazowych i kulturowych. Uznaje się za szczególnie ważną ochronę różnorodności siedliskowej i ochronę wnętrza krajobrazowych przed degradacją.
- (d) Przyjmuje się towarzyszącą funkcję osłony ekologicznej obszaru chronionego krajobrazu dla ekosystemów wodnych i wyższych rangą form ochrony przyrody (rezerwat przyrody „Ostoja bobrów na rzece Pasłęce” – ostoja CORINE).
- (e) Przyjmuje się za ważną funkcję korytarza ekologicznego o charakterze łącznikowym, posiadającego rangę krajową (12k wg oznaczeń Econetu). Jest to łącznik pomiędzy Zachodniomazurskim Obszarem Węzłowym (13M wg oznaczeń Econetu) krajowej sieci ekologicznej ECONET a Obszarem Węzłowym Ujścia Wisły (03M wg oznaczeń Econetu). Korytarz ten prawdopodobnie będzie włączony do europejskiej sieci ekologicznej NATURA 2000.

- (f) Preferuje się rozwój rekreacji i turystyki kwalifikowanej oraz specjalistycznej na obszarze chronionego krajobrazu. Uznaje się je za funkcje komplementarne do funkcji ekologicznej.
- (g) Uznaje się rozwój turystyki i rekreacji za istotną motywację dla podniesienia standardu życia mieszkańców. Wspiera się rozwój agroturystyki i obsługi ruchu turystycznego o wysokim standardzie. Uznaje się za zasadne przygotowanie szerokiej oferty turystyczno – krajoznawczej i rekreacyjnej w oparciu o lokalne walory środowiska przyrodniczego.
- (h) Uznaje się za zasadne kreowanie nowej kultury turystycznej przyznającej najwyższy priorytet ochronie środowiska, które stanowi fundament rozwoju zrównoważonej turystyki.
- (i) Przyjmuje się rolnictwo przyjazne środowisku za funkcję komplementarną na obszarze chronionego krajobrazu.
- (j) Przyjmuje się retencję naturalną jako wiodące działanie w retencjonowaniu wody na obszarze chronionego krajobrazu.
- (k) Uznaje się za wybitną rolę obszarów chronionych w edukacji ekologicznej społeczeństwa. Zobowiązuje się Zarząd Gminy do inicjowania i wspierania organizacji edukacji ekologicznej w oparciu o potencjał przyrodniczych obszarów chronionych.
- (l) Uznaje się zasadę równoważenia rozwoju za umożliwiającą rozwój gospodarczy na obszarach chronionych na poziomie zadowalającym dla mieszkańców.
- (m) Uznaje się za zasadne wspieranie wszelkich działań zmierzających do poprawy funkcjonowania przyrody, przywracania harmonii w krajobrazie, renaturyzacji i restytucji cech przyrodniczych na obszarze chronionego krajobrazu.

4) Słobicki Obszar Chronionego Krajobrazu.

Podstawa prawna: jak w 1.1.3.

- (a) Uznaje się za ważne dla gminy wartości przyrodnicze, krajobrazowe i kulturowe w obrębie Słobickiego Obszaru Chronionego Krajobrazu. Za szczególnie cenne i wymagające specjalnej ochrony uznaje się kompleksy wilgotnych użytków zielonych oraz mozaikową strukturę przyrodniczo – kulturową stanowiącą wysoką wartość dla turystyki i edukacji ekologicznej a także historyczno – kulturowej.
- (b) Przyjmuje się zasadę wielofunkcyjności na obszarze chronionego krajobrazu.

- (c) Przyjmuje się za wiodącą funkcję ochrony wartości przyrodniczych, krajobrazowych i kulturowych. Uznaje się za szczególnie ważną ochronę różnorodności siedliskowej i ochronę wnętrz krajobrazowych przed degradacją.
- (d) Przyjmuje się towarzyszącą funkcję osłony ekologicznej obszaru chronionego krajobrazu dla ekosystemów wodnych i wyższych rangą form ochrony przyrody (rezerwat przyrody „Osiek II”).
- (e) Przyjmuje się za ważną funkcję Słobickiego Obszaru Chronionego Krajobrazu jako korytarza ekologicznego o charakterze łącznikowym, posiadającego rangę regionalną, łączącego dolinę Pasłęki z Wysoczyzną Elbląską stanowiącą bardzo ważny element obszaru węzłowego O3M (Ujścia Wisły).
- (f) Preferuje się rozwój rekreacji i turystyki kwalifikowanej oraz specjalistycznej na obszarze chronionego krajobrazu. Uznaje się je za funkcje komplementarne do funkcji ekologicznej.
- (g) Uznaje się rozwój turystyki i rekreacji za istotną motywację dla podniesienia standardu życia mieszkańców. Wspiera się rozwój agroturystyki i obsługi ruchu turystycznego o wysokim standardzie.
- (h) Uznaje się za zasadne kreowanie nowej kultury turystycznej przyznającej najwyższy priorytet ochronie środowiska, które stanowi fundament rozwoju zrównoważonej turystyki.
- (i) Przyjmuje się rolnictwo przyjazne środowisku za funkcję komplementarną na obszarze chronionego krajobrazu.
- (j) Przyjmuje się retencję naturalną jako wiodące działanie w retencjonowaniu wody na obszarze chronionego krajobrazu.
- (k) Zobowiązuje się Zarząd Gminy do inicjowania i wspierania organizacji edukacji ekologicznej w oparciu o potencjał obszarów chronionych.
- (l) Uznaje się zasadę równoważenia rozwoju za umożliwiającą rozwój gospodarczy na obszarach chronionych na poziomie zadowalającym dla mieszkańców.
- (m) Uznaje się za zasadne wspieranie wszelkich działań zmierzających do poprawy funkcjonowania przyrody, przywracania harmonii w krajobrazie, renaturyzacji i restytucji cech przyrodniczych na obszarze chronionego krajobrazu.

5) Obszar Chronionego Krajobrazu Rzeki Baudy.

Podstawa prawna: jak w 1.1.3.

W związku z marginalnym udziałem Obszaru Chronionego Krajobrazu Rzeki

Baudy w powierzchni gminy przyjmuje się ogólnie ideę zarządzania na tym obszarze zgodnie z zasadami określonymi w p. 1.1.3. i 1.1.4.

6) Zespół Przyrodniczo – Krajobrazowy „Spędy”.

Podstawa prawna: Uchwała nr 4/20/94 Rady Gminy Wilczęta z dnia 22.08.94 r.

- (a) Obejmuje się działaniami ochronnymi przedmiot ochrony – zgodnie z zapisami w planie zagospodarowania przestrzennego (ustanawiającymi zespół przyrodniczo – krajobrazowy).
- (b) Uznaje się za niezbędne opracowanie odpowiedniej dokumentacji przyrodniczej zespołu, stanowiącej merytoryczne dopełnienie podstawy prawnej (cytowanej wyżej).
- (c) Podejmuje się działania pielęgnacji i rewaloryzacji komponowanej zieleni wysokiej w obrębie zespołu.
- (d) Uznaje się, że plan zagospodarowania przestrzennego zespołu (który opracowany będzie w najbliższym czasie) powinien objąć także jego bliskie otoczenie. Uwzględniona tam powinna być między innymi problematyka ochrony ekspozycji zespołów dendroflory zespołu.

7) Zespół Przyrodniczo – Krajobrazowy „Chmielowy Parów” w Ławkach.

Podstawa prawna: Uchwała nr 4/20/94 Rady Gminy Wilczęta z dnia 22 sierpnia 1994 roku.

- (a) Obejmuje się działaniami ochronnymi przedmiot ochrony – zgodnie z zapisami w planie zagospodarowania przestrzennego (ustanawiającymi zespół przyrodniczo – krajobrazowy).
- (b) Uznaje się za niezbędne opracowanie odpowiedniej dokumentacji przyrodniczej zespołu, stanowiącej merytoryczne dopełnienie podstawy prawnej (cytowanej wyżej).
- (c) Przyjmuje się, że różnorodność przyrodnicza (rzeźby, zespołów roślinności, warunków wodnych) i akcenty kulturowe zespołu będą przedmiotem promocji turystycznej.
- (d) Promocja turystyczna będzie uwzględniała aspekt funkcjonowania systemu dolinek w obrębie zespołu jako łącznika założenia dworsko – parkowego w Ławkach z doliną Pasłęki (rezerwat).

8) Pomniki przyrody

Pomniki przyrody obejmują cenne i sędziwe okazy dendroflory. Podstawa prawna: orzeczenia Prezydium WRN w Olsztynie nr: RLb 108, 109, 111-114, 116, 118, 119 z 1952 roku, decyzja nr Lb-251/57 Prezydium WRN w Olsztynie, orzeczenia nr: 249/59, 250/59, 259/59 Prezydium WRN w Olsztynie z 1959 roku, decyzje nr: R.X.305-307/64 Prezydium WRN w Olsztynie z 1964 roku, rozporządzenia Wojewody Elbląskiego nr: 1/91, 10/92, 14/93, 7/94 i 13/98.

- (a) Uznaje się za ważną ochronę drzew pomnikowych tak ze względu na znaczenie przyrodnicze, krajobrazowe, jak i ze względu na znaczenie dla edukacji ekologicznej.
- (b) Uznaje się obowiązek ochrony ekspozycji drzew pomnikowych w promieniu do 20 m i także ochronę ich systemów korzeniowych w przypadku prowadzenia podziemnych sieci infrastrukturalnych.
- (c) Przyjmuje się za ważne działania zmierzające do identyfikacji w przestrzeni gminy innych okazów przyrody kwalifikowanych do objęcia ochroną prawną. Uznaje się za zasadne włączenie do takich działań młodzieży szkolnej.
- (d) Uznaje się potrzebę i określi się zasady przeglądu istniejących pomników przyrody pod kątem oceny ich stanu, otoczenia i oznaczenia. W działania te zaangażuje się społeczność gminy (w tym młodzież szkolną). Wykaz pomników przedstawiono w załączniku.

1.2. Obszary przewidziane do ochrony ze względu na wartości przyrodnicze:

- (a) Przewiduje się objęcie ochroną prawną w formie użytków ekologicznych wyróżniających się przyrodniczo miejsc w przestrzeni gminy. Są to między innymi wstępnie zidentyfikowane tereny przedstawione na mapie.
- (b) Przewiduje się wprowadzanie ochrony indywidualnej dla innych terenów jako jedną z zasad zarządzania środowiskiem przyrodniczym gminy.
- (c) Przewiduje się pozytywne otwarcie władz gminy dla ochrony prawnej innych najcenniejszych przyrodniczo elementów przestrzeni gminy, w miarę pełnej identyfikacji ich walorów.
- (d) Uznaje się za zasadne ochronę przed dysfunkcją główne ciągi ekologiczne gminy. Za priorytetową uznaje się ochronę tych terenów przed zabudową.

1.3. Obszary chronione ze względu na wartości środowiska kulturowego.

- 1.3.1. Do zasobów środowiska kulturowego podlegających ochronie konserwatorskiej zaliczono:

- a) historycznie ukształtowaną na obszarze gminy sieć osadniczą;
 - b) historyczne układy wsi: Wilczęta, Nowica, Stare Siedlisko, Dębiny;
 - c) założenia pałacowo-parkowe we wsiach Gładysze i Słobity;
 - d) zespoły komponowanej zieleni w: Gładyszach, Słobitach, Ławkach, Karwinach i Spędach;
 - e) historyczne przebiegi dróg zadrzewionych;
 - f) obiekty i zespoły zabytkowe wpisane do rejestru zabytków oraz inne stanowiące wartości kulturowe i historyczne obszaru.
- 1.3.2. Ustala się na obszarze gminy strefy ochrony konserwatorskiej oznaczone na rys. nr 2 „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Wilczęta - Kierunki i polityka przestrzenna” - skala 1:25000 oraz 1:10 000 określone z urzędu:
- 1) obiekty i zespoły wpisane do rejestru zabytków objęte strefą pełnej ochrony konserwatorskiej „A”;
 - 2) obiekty i zespoły o wartościach historycznych wymagające działań ochronnych - objęte strefą ochrony konserwatorskiej - B;
 - 3) obiekty archeologiczne, zewidencjonowane - W;
 - 4) obszary obserwacji archeologicznej obejmujące miejsca domniemanego osadnictwa - OW;
- 1.3.3. Obszary lub obiekty, dla których obowiązuje zachowanie historycznych wartości kulturowych nie ujęte w rejestrze zabytków:
- 1) zespoły ruralistyczne;
 - 2) historyczna sieć drożna;
 - 3) obiekty mieszkalne;
 - 4) obiekty produkcyjne.
- 1.3.4. Obszary o wartości przestrzenno-krajobrazowej - E, wskazane do ochrony, dla których obowiązuje ochrona ekspozycji zespołów zabytkowych. W celu zachowania sylwety osady wiejskiej. na obszarach tych obowiązują ograniczenia zabudowy wysokości zabudowy oraz zadrzewień.
- 1.3.5. Obszary o dużych wartościach krajoznawczych wskazane do ochrony - strefa ochrony krajobrazu - K.
- 1.3.6. Obiekty i elementy zieleni wskazane do ochrony obejmujące:
- 1) założenia parkowe, gdzie ochroną należy objąć zieleni parkową oraz aleje parkowe; cmentarze nieczynne, gdzie ochroną należy objąć grobowce, pomniki, aleje cmentarne oraz zieleni wysoką.

Strefy A oraz OW ustanowione są z urzędu, pozostałe strefy oraz obszary wskazane do ochrony wymagają uszczegółowienia na etapie opracowania m.p.z.p

2. WARTOŚCI ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO ISTOTNE DLA GOSPODARKI PRZESTRZENNEJ I ZRÓWNOWAŻONEGO ROZWOJU PRZESTRZENNEGO

2.1. Za wartości istotne dla gospodarki przestrzennej uznaje się:

- a) **bardzo wysoką bioróżnorodność** związaną głównie ze strefą rezerwatową Pasłęki i obszarami chronionego krajobrazu – działania kierunkowe będą tu zmierzać do zachowania bioróżnorodności, a także jej zwiększania zgodnie z zasadami określonymi w operatach leśnych gospodarstw rezerwatowych, programach ochrony przyrody sporządzanych dla nadleśnictw i w gminnej polityce ochrony i kształtowania wartości przyrodniczych;
- b) **wysoki potencjał agroekologiczny** terenów rolnych gminy, jeden z najwyższych w regionie (wskaźnik jakości rolniczej przestrzeni produkcyjnej 83,8 w skali stustopniowej IUNG). Uznaje się ochronę tego potencjału za jeden z priorytetów w polityce przestrzennej gminy. Działania kierunkowe będą tu zmierzać do ograniczania wyłączenia z produkcji gruntów najlepszych, ochrony gleb przed erozją, ochrony gleb organicznych, poprawy struktury przyrodniczej terenów rolnych, ochrony zadrzewień śródpolnych. Za celowe uznaje się wprowadzenie agroturystyki postrzeganej jako jednej z ważnych motywacji tworzenia wielofunkcyjnych gospodarstw rolnych. Silne gospodarstwa rolne uznaje się za główny czynnik organizacyjno – ekonomiczny realizacji zadań ochrony potencjału agroekologicznego na poziomie podstawowym. Polityka przestrzenna gminy w tym zakresie będzie zmierzać do umacniania roli wielofunkcyjnych gospodarstw rolnych w zakresie niezbędnym i przy pomocy możliwych środków ekonomicznych i pozaekonomicznych (polityka prorolna);
- c) **wysokie walory krajobrazowe części gminy** – zwłaszcza w strefie Pasłęki, mające znaczenie dla jej fizjonomii i jednocześnie przekładające się na wartości ekonomiczne. Uznaje się, że atrakcyjny, harmonijny krajobraz jest jednym z atrybutów rozwoju gminy, Naturalną konsekwencją powyższego jest przyjęcie ochrony wartości krajobrazowych jako jednego z priorytetów strategii rozwoju gminy. Uznaje się gospodarkę przestrzenną (w tym lokalizacyjną) za ten element zarządzania przestrzenią, który w głównym stopniu realizuje ochronę i kształtowanie krajobrazu. Przyjmuje się w polityce przestrzennej dążenie do zachowania lub przywrócenia ładu przestrzennego jako kierunkowego działania ochrony walorów krajobrazowych gminy;
- d) **podsystemy przyrodnicze o cechach potencjalnych użytków ekologicznych**, cechujące się odrębnością i różnorodnością siedliskową, posiadające du-

że znaczenie dla lokalnej organizacji funkcjonowania przyrody i dla krajobrazu. Na obszarze gminy są to fragmenty dolin rzecznych, wilgotnych siedlisk leśnych i łąkowych, zespoły roślinności śródpolnych terenów wilgotnych i podmokłych i inne. Uznaje się za celowe działania dla zachowania i przyrodniczego wzmocnienia tych podsystemów przyrodniczych. Dla najbardziej wartościowych z nich będzie się wprowadzać sukcesywnie ochronę prawną w ramach kształtowania gminnego systemu ekologicznego.

- e) **zasoby leśne** posiadające, obok wybitnego znaczenia przyrodniczego, także znaczenie gospodarcze. Przyjmuje się za zasadne zwiększanie lesistości gminy poprzez przeznaczanie pod zalesienia najsłabszych gruntów rolnych. Uznaje się za celowe opracowanie programowych zasad zwiększania lesistości. Wspierane są działania zmierzające do rozwoju wszelkich form gospodarki, które stymulują ochronę, kształtowanie i odtwarzanie zasobów leśnych (turystyka, skup płodów leśnych, szkółkarstwo i inne). Deklaruje się zasadność współdziałania z nadleśnictwami w zakresie ochrony potencjału leśnego gminy;
- f) **wody powierzchniowe gminy**, gdzie kluczową rolę pełnią: system hydrograficzny rzeki Pasłęki (rzeka i jej dopływy), elementy systemu hydrograficznego Baudy, jeziora i oczka wodne oraz tereny podmokłe. Uznaje się za priorytet ochronę kompleksową wód powierzchniowych – tak ich jakości, jak i ilości. Przyjmuje się realizację programu zwiększania retencji wodnej w gminie, stanowiącego działania w kierunku ich ochrony ilościowej. Uznaje się za ważne dla jakości zasobów wodnych stosowanie odpowiednich standardów w gospodarce przestrzennej. Ustala się za zasadne realizację stref ekotonowych wokół wód powierzchniowych. W polityce przestrzennej takie działania będą inicjowane i wspierane (w tym ekonomicznie) jako istotne dla ochrony wód przed dopływem zanieczyszczeń powierzchniowych. Ustala się dążenie do regulacji gospodarki ściekowej i odpadami jako ważnych zadań na rzecz ochrony wód. Przyjmuje się, że ochrona wód powierzchniowych jest warunkiem koniecznym rozwoju turystyki i rekreacji.
- g) **pomnikowe okazy dendroflory**, stanowiące obiekty prawnie chronione lub do takiej ochrony predestynowane. Występują one w dużej ilości na terenie gminy. Uznaje się znaczenie przyrodnicze, krajobrazowe i edukacyjne okazów dendroflory. Konsekwentnie przyjmuje się działania wspierające identyfikację okazów dendroflory nie objętych jeszcze ochroną, między innymi poprzez włączanie tu społeczeństwa gminy (w tym młodzieży).

- h) **zasoby surowców naturalnych**, mające bardzo duże znaczenie gospodarcze dla gminy. Zdając sobie sprawę z nieodnawialnego charakteru tych zasobów przyjmuje się w polityce przestrzennej i gospodarczej zasadę wyważonego korzystania z tych zasobów. Dostrzega się możliwość występowania konfliktów między eksploatacją zasobów a innymi funkcjami (w tym ekologiczną i rolną). Uznaje się zasadę negocjacyjnego rozwiązywania takich konfliktów, gdzie środowisko przyrodnicze będzie postrzegane na prawach strony.
 - i) **relatywnie czyste środowisko przyrodnicze** jako odrębna wartość sama w sobie, którą należy chronić i wzmacniać, czyniąc z niej jeden z argumentów w promocji gminy. Uznaje się integralną rolę tej wartości w stosunku do przestrzeni gminy, tworzoną i utrzymywaną poprzez działania cząstkowe. Przyjmuje się, że czyste środowisko będzie spektakularnym celem rozwoju przestrzennego.
 - j) **podsystemy przyrodnicze przypałacowych założeń parkowych** (Słobity, Gładysze, Ławki, Karwiny, Spędy). Mimo ich pierwotnie komponowanego charakteru – aktualnie są one w części przekształcone, tak w wyniku antropogenicznej degradacji jak i wtórnej sukcesji ekologicznej. Pierwotny skład gatunkowy założeń parkowych został wzbogacony roślinnością ruderalną. Stanowią one lokalne ostoje przyrody przy zespołach osadniczych, pełniąc ważną funkcję osnowy ekologicznej wsi. Dla założeń tych charakterystyczne są także komponowane elementy hydrograficzne.
- 2.2. Przyjmuje się kierunkowo zintegrowane zarządzanie przestrzenią gminy. Wynika to między innymi z przedstawionych wyżej wartości środowiska przyrodniczego, wzajemnego powiązania jego elementów z warunkami życia i rozwoju gospodarczego i z uznania za zasadę całościowego (holistycznego) postrzegania przestrzeni (w tym przyrodniczej). Uznaje się, że zintegrowane zarządzanie jest warunkiem koniecznym równoważenia rozwoju gminy.
- 2.3. Uznaje się za celowe opracowanie gminnego programu ochrony i kształtowania wartości przyrodniczych. Program taki winien uwzględniać wyniki inwentaryzacji przyrodniczej gminy. Powinien też być powiązany z programami ochrony przyrody sporządzanymi dla nadleśnictw. Powinien uwzględniać rygory ochronne wynikające z przepisów prawa powszechnego i odniesione do elementów środowiska na obszarze gminy. Głównym celem opracowania i realizacji takiego programu winno być stworzenie realnych podstaw dla zapewnienia zrównoważonego i trwałego rozwoju gmi-

ny, optymalnie wykorzystującego lokalne wartości środowiska przyrodniczego. Z tej też racji winien on być elementem strategii rozwoju zrównoważonego gminy.

2.4. Uznaje się rolę zalesień i zadrzewień za znaczącą dla podniesienia lokalnych wartości środowiska przyrodniczego. Przyjmuje się ogólne zasady priorytetów dla zalesień. Zalesienia i zadrzewienia winny obejmować głównie:

- a) gleby najsłabszych klas bonitacyjnych;
- b) obszary w strefach wododziałowych (ze względu na rolę hydrologiczną lasów);
- c) obszary w obrębie lokalnych ciągów ekologicznych (jako działania wzmacniające ich funkcje przyrodnicze);
- d) tereny rolne zagrożone erozją;
- e) tereny w obrębie stref krawędziowych dolin rzecznych;
- f) tereny nieczynnych wyrobisk po eksploatacji kruszywa;
- g) inne tereny, gdzie lasy lokalnie mogą mieć znaczenie w ochronie wód powierzchniowych;
- h) zadrzewienia o charakterze pasmowym w strefach przywodnych pełniące rolę biofiltrów.

Zalesienia winno się prowadzić zgodnie z gminnym programem zalesiania, a na gruntach prywatnych pod nadzorem leśników.

3. PRZECIWDZIAŁANIE ZAGROŻENIOM ŚRODOWISKA

- 3.1. Na obszarze gminy nie występują większe (przemysłowe i komunikacyjne) zagrożenia środowiska.
- 3.2. Erozja gleb występuje lokalnie na gruntach ornym o znacznym nachyleniu jako erozja wodna i uprawowa (strefy młodych rozcięć erozyjnych). Działania zapobiegające to: stosowne zabiegi agrotechniczne, a w skrajnych przypadkach założenie trwałej pokrywy roślinnej (pastwiska, lasy). Erozją potencjalną zagrożone są tereny pokryte roślinnością trwałą, której usunięcie może wywołać erozję rzeczywistą. Uznaje się problem ochrony przed erozją za ważny w zarządzaniu przestrzenią. Przyjmuje się w polityce przestrzennej wspieranie i pomoc w zabiegach przeciwoerozyjnych. Uznaje się istotną rolę uświadamiania w tym zakresie użytkowników terenów zagrożonych erozją.
- 3.3. Zanieczyszczenia pyłowe i gazowe wprowadzane do atmosfery mają charakter lokalny. Przyjmuje się za zasadne doprowadzenie do ekologizacji systemów grzew-

czych, między innymi poprzez działania na rzecz doprowadzenia gazu przewodowego.

- 3.4. Zagrożenie czystości wód powierzchniowych wiąże się z dopływem ścieków z rolnictwa, gospodarki komunalnej i dopływem zanieczyszczeń powierzchniowych z terenów rolnych. Główne przeciwdziałania to:
- a) regulacja gospodarki ściekowej;
 - b) wprowadzenie obowiązku prawidłowego składowania obornika i gnojowicy;
 - c) wprowadzenie obowiązku prawidłowego składowania nawozów;
 - d) regulacja gospodarki odpadami;
 - e) tworzenie roślinnych stref ekotonowych przywodnych, chroniących przed dopływem zanieczyszczeń powierzchniowych.
- Uznaje się potrzebę przeciwdziałania zanieczyszczaniu wód powierzchniowych w randze priorytetu w gospodarce przestrzennej.
- 3.5. Zagrożenie czystości wód podziemnych dotyczy głównie pierwszego ich poziomu. Przeciwdziałania winny być podobne jak powyższe (3.4.).
- 3.6. Zagrożenie litosfery wiąże się głównie z eksploatacją kruszywa i składowaniem śmieci. Przyjmuje się zasadność przeciwdziałania tej degradacji poprzez: regulację gospodarki odpadami i rekultywację terenów zdegradowanych (wyrobiska, składowiska). Uznaje się regulację gospodarki odpadami w gminie, szczególnie w zakresie ich efektywnego zbierania i zagospodarowania, za jedno z priorytetowych zadań.
- 3.7. Przyjmuje się realność wystąpienia nadzwyczajnych zagrożeń środowiska, związanych głównie z przewozem ładunków niebezpiecznych. Uznaje się za celowe wyposażenie służb ratowniczych straży pożarnej w podstawowy sprzęt. Uznaje się za konieczne opracowanie i utrzymywanie systemu łączności z wyspecjalizowanymi jednostkami ratownictwa chemicznego.
- 3.8. Obowiązują także działania ochronne określone w punkcie 2 („Wartości środowiska przyrodniczego istotne dla gospodarki przestrzennej i zrównoważonego rozwoju przestrzennego”).

4. ZAGOSPODAROWANIE TERENU

W oparciu o przeprowadzoną analizę i ocenę zjawisk demograficznych istnieją przesłanki dla określenia wielkości zaludnienia. Przyjmuje się założenie, że na terenie gminy Wilczęta w roku 2010 będzie zamieszkiwało ok. 3600 osób (wzrost ludności o 10%, we wsiach: Wilczęta, Słobity, Stare Siedlisko i Nowica), w pozostałych miejscowościach rotacja ludności w stosunku do obecnie zamieszkałej (0 –10%).

W związku z zakładanym wzrostem ludności przyjmuje się, że nowa zabudowa związana z zamieszkaniem będzie realizowana głównie we wsiach:

- * Wilczęta,
- * Słobity,
- * St. Siedlisko,
- * Nowica.

W tych miejscowościach wskazane są tereny dla nowej zabudowy mieszkaniowej, w pozostałych miejscowościach realizowane będą uzupełnienia zabudowy w obrębie zwartej zabudowy wsi oraz w bezpośrednim sąsiedztwie terenów zabudowanych.. Zabudowa zagrodowa może być realizowana bez powiązania ze zwartą zabudową wsi (zabudowa rozproszona), tylko wtedy gdy potrzeba jej realizacji będzie uzasadniona rodzajem produkcji, wielkością gospodarstwa, itp.

4.1. Sieć osadnicza

Przyjmuje się hierarchię jednostek osadniczych:

- a) **ośrodek gminny** – wieś Wilczęta, wyposażenie ośrodka w zakresie zaspokojenia potrzeb ludności w dziedzinie oświaty, kultury, zdrowia, handlu oraz obsługi rolnictwa;
- b) **ośrodek lokalny** – funkcję tę będzie pełnił wieś Słobity, wyposażenie ośrodka w zakresie zaspokojenia potrzeb ludności w dziedzinie kultury i zdrowia (filie), oświaty, handlu i obsługi rolnictwa;
- c) **ośrodek uzupełniający** - we wsi St. Siedlisko pełnić będzie funkcje obsługi w zakresie zdrowia i kultury, czynnych przynajmniej jeden raz w tygodniu oraz handlu;
- d) pozostałe ośrodki osadnicze, których wyposażenie będzie wynikało z inicjatyw gospodarczych jej mieszkańców.

4.2. Funkcja komercyjna

Dla rozwoju gospodarczo - ekonomicznego gminy niezbędne jest zagospodarowanie terenów predysponowanych do pełnienia funkcji gospodarczej. Są to:

- 1) tereny położone w sąsiedztwie linii kolejowej i jednocześnie w sąsiedztwie obszarów uzbrojonych o relatywnie łatwym dostępie do sieci wodociągowej i energetycznej a w przyszłości również kanalizacyjnej:
 - a) umożliwienie realizacji funkcji komercyjnej na tym terenie wymaga opracowania dla wskazanego obszaru miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego;
- 2) tereny w obrębie zwartej zabudowy wsi o przesądzonym użytkowaniu: są to tereny niezagospodarowane lub tereny zainwestowane lecz do rewaloryzacji lub przekształceń substandardowej zabudowy post pgr-owskiej;
 - a) funkcja preferowana to funkcja mieszkaniowa z uzupełnioną funkcją usługową i produkcyjną.
- 3) przemysł i usługi o charakterze przemysłowym;
 - a) ustala się rozwój funkcji przemysłowej w strefie funkcjonalnej SC (POW, PR-1) i SP (POS, PR- III), głównie przemysłu rolno-spożywczego i przemysłu opartego o lokalne surowce naturalne dla budownictwa i usług o charakterze przemysłowym;
 - b) ustala się, że bazę dla rozwoju funkcji przemysłowej stanowić będą głównie po pgr-owskie sektory produkcyjne, a zwłaszcza: w Słobitach, Gładyszach, Spędach, Karwinach, Górach, Kwitajnach;
 - c) dopuszcza się lokalizację niewielkich zakładów przemysłowych, głównie z zakresu przetwórstwa rolno-spożywczego w strefie II, tzw. rolniczej przy zachowaniu wymogów ochrony środowiska przyrodniczego i kulturowego;
 - d) ustala się zakaz lokalizacji zakładów przemysłowych w strefie IB, na obszarze chronionego krajobrazu (PET). Dopuszcza się lokalizację rzemiosła nieuciążliwego w tej strefie, pod warunkiem uzyskania zgody Wojewody Warmińsko-Mazurskiego;
 - e) ustala się konieczność wprowadzenia preferencji prawno-ekonomicznych dla drobnego przemysłu i usług oraz tworzenia gminnego funduszu celowego na wspieranie tych inwestycji.

4.3. Funkcja turystyczna

- 1) Ustala się następujące formy turystyki na obszarze gminy:
 - a) turystyka krajoznawcza piesza w oparciu o istniejący, oznakowany szlak Kopernikowski oraz projektowany szlak pieszy „Śladami założeń pałacowo-parkowych”;
 - b) turystyka konna i jeździectwo /szlak konny w oparciu np. o ośrodki w Podągach i Braniewie;
 - c) myślistwo;
 - d) wypoczynek sobotnio-niedzielny i pobytowy, związany ze wsią Dębiny oraz istniejącym ośrodkiem wczasowym nad Pasłęką (obręb Ławki);
 - e) specjalistyczne wczasy w formie plenerów artystycznych związane ze Starym Siedliskiem i Dębinami;
 - f) indywidualne formy wypoczynku rodzinnego na bazie zabudowań siedlisk rolniczych.

Ustala się, że główną bazą obsługi gospodarki turystycznej będzie wieś Wilczęta a ośrodkami bezpośredniej obsługi ruchu turystycznego wsie Ławki i Słobity.

Ustala się przebieg projektowanego szlaku pieszego śladem założeń pałacowo-parkowych w dwóch wariantach:

- wariant I /skrótowy/ przebiegu szlaku dotyczy założeń pałacowo-parkowych na terenie gminy Wilczęta i nie wychodzi poza jej granice. Ustala się początek szlaku w Ławkach, jako bocznej trasy od szlaku Kopernikowskiego w formie pętli spinającej zabytkowymi alejami założenia pałacowe i folwarki: Ławki - Księżno - Lipowa - Bronki - Słobity - Karwiny - Jankówka - Tatarki - Spędy - Gładysze - Bardyny - Ławki,
- wariant II - przebieg szlaku pieszego wychodzi poza granice gminy i przebiega przez: Ławki - Stare Siedlisko - Młynary - Dawidy - Góry - Słobity - Karwiny - Spędy - Gładysze - Ławki.

Ustala się konieczność opracowania szczegółowego przebiegu szlaku na mapach własnościowych oraz przeprowadzenia wymaganej procedury prawnej.

Postuluje się:

- odbudowę mostu na rzece Pasłęce w Dębinach dla ruchu kołowego o ograniczonym zakresie /turystyczna funkcja drogi/ oraz odtworzenie dawnej przeprawy przez Pasłękę w rejonie Chmielówki /proponowana korekta przebiegu szlaku Kopernikowskiego na odcinku Ławki - Robuzy (gm. Płoskinia).

- potrzebę oznakowania w terenie atrakcji kulturowych, przyrodniczych i krajo-
brazowych oraz rozpropagowanie tych atrakcji poprzez mapy, foldery, plakaty
itp.

Dotyczy to głównie założeń pałacowo-parkowych w Słobitach i Gładyszach, rezerwatu Pasłęki, zespołów pomników przyrody w Dębinach, Ławkach i Spędach. Ustala się zakaz niszczenia i likwidacji dawnego torowiska oraz nasypu kolejowego, a także zieleni towarzyszącej oraz wykorzystanie przebiegu linii do trasowania szlaku pieszego „Śladami założeń pałacowo-parkowych”.

2) Ustala się obszary pod rozwój turystyki w miejscowościach:

- a) Stare Siedlisko - Dębiny oraz Bardyny, Gładysze, Spędy, Ławki – adaptacja terenów zainwestowanych:
 - wymagana modernizacja substancji mieszkaniowej oraz modernizacja bazy turystycznej i agroturystycznej;
- b) urzędnia obsługi turystyki krajoznawczej w miejscowościach Nowica, Wilczęta, Bardyny;
- c) urzędnia obsługi turystyki pieszej i rowerowej w obrębie wsi Dębiny i Ławki;

4.4. Gospodarka rolna

1. Dostosowanie struktury produkcji rolnej do warunków przyrodniczych przy uwzględnieniu:
 - a) optymalnego wykorzystania potencjału rolnictwa;
 - b) odporności środowiska przyrodniczego;
2. Przekształcenie gospodarki żywnościowej w kierunku rolnictwa ekologicznego i produkcji zdrowej żywności, szczególnie w obrębach Ławki, Dębiny, Sopoty, Bardyny.
3. Wspomaganie działań restrukturyzacyjnych w rolnictwie, w tym:
 - a) stworzenie warunków wielofunkcyjnego rozwoju wsi przez wspomaganie drobnej działalności gospodarczej;
 - b) wspieranie realizacji małych, ekologicznie bezpiecznych przetwórnictw rolno - spożywczych, szczególnie w powiązaniu z gospodarstwami typu fermowego;
 - c) wspieranie działań i promowanie rozwoju agroturystyki na terenach wiejskich;
 - d) podjęcie działań zmierzających do rozwijania produkcji zdrowej żywności.

4.5. Gospodarka leśna

- 1) podstawowa funkcja lasów to ochrona i kształtowanie krajobrazu leśnego, w różnych warunkach środowiska przyrodniczego, z zachowaniem zasad maksymalnego utrzymania tego terenu w stanie zadrzewionym;
- 2) nadrzędnym celem gospodarki leśnej jest dążenie do zachowania istniejących, naturalnych krajobrazów leśnych i walorów przyrodniczych;
- 3) podstawą prowadzenia gospodarki leśnej jest „Plan urządzenia lasu”, sporządzony zgodnie z zasadą uwzględniania aspektów przyrodniczych i ekologicznych gdzie:
 - a) lasy w rezerwach, granicach rezerwatów przyrody i zespołu przyrodniczo-krajobrazowego oraz na Obszarze Chronionego Krajobrazu traktować należy ze specjalnym uwzględnieniem aspektów przyrodniczych i ekologicznych, zmierzających do podniesienia walorów krajobrazowo – przyrodniczych;
 - b) specjalnej ochronie podlegają obszary o funkcjach ochronnych tzn. glebochronne, wodochronne i ochrony krajobrazu;
 - c) lasy na pozostałym obszarze są lasami produkcyjnymi;
- 4) w przypadku klęsk żywiołowych, masowych zniszczeń przez szkodniki lub zjawisk patologicznych należy dążyć niezwłocznie do uzupełnienia drzewostanu;
- 5) dla poprawy środowiska przyrodniczego oraz wzrostu lesistości gminy proponowane są tereny pod zalesienia przy czym zalesienie winno być realizowane przede wszystkim:
 - a) na obszarach o najniższej bonitacji gleb;
 - b) w powiązaniu z istniejącymi lub pomiędzy istniejącymi kompleksami leśnymi, tworząc tereny łącznikowe;
 - c) na obszarach, na których niezbędne jest zwiększenie retencji wody wobec postępującego procesu suszy.

4.6. Eksploatacja kopalń

- 1) Dopuszcza się możliwość eksploatacji istniejących na terenie gminy surowców naturalnych po spełnieniu wymogów określonych odrębnymi przepisami, jak również wymogów ochrony środowiska przyrodniczego /M.P Nr 6, poz. 33, zm. 1982 r. M.P Nr 17, poz.143, 1987 r. M.P Nr 7 poz.49/.

- 2) Adaptację zakładu torfowego w Józefowie oraz dalszą eksploatację złoża torfu ściółkowego i opałowego przy zachowaniu wszelkich wymogów ochronnych jak dla obszarów chronionego krajobrazu.
- 3) Ustala się możliwość eksploatacji udokumentowanego złoża ilów zastoiskowych „Dobry II” w Karwinach i „Gładysze” przydatnych do produkcji materiałów budowlanych. Ustala się zakaz zalesiania terenów udokumentowanych złóż.
- 4) Ustala się zakaz eksploatacji surowców na terenie rezerwatów przyrody. Dopuszcza się eksploatację na obszarze chronionego krajobrazu pod warunkiem uzyskania zgody właściwego organu administracji państwowej oraz właściciela gruntu.
- 5) Warunki eksploatacji każdorazowo ustala Geolog Wojewódzki w Elblągu.
- 6) Ustala się konieczność rekultywacji terenów powyrobowiskowych w Słobitach, Gładyszach, Bardynach, Dębinach.
- 7) Właściciel, na którego gruncie występują surowce nie podlegające prawu górnictwu jak:
 - kamienie budowlane,
 - ily ceramiki budowlanej,
 - piaski i żwirymoże podjąć ich eksploatację bez zezwolenia władz miejscowych i bez uzyskania koncesji, jeśli będą one wykorzystane jedynie dla własnych potrzeb.
- 8) Właściciel przed podjęciem eksploatacji powinien powiadomić Wydział Ochrony Środowiska Urzędu Wojewódzkiego, a po zakończeniu eksploatacji dokonać rekultywacji terenu.
- 9) Wszelkie powstałe szkody w wyniku eksploatacji obciążają właściciela gruntu.
- 10)Wydobywana dla własnych potrzeb kopalina zwolniona jest od obowiązujących opłat eksploatacyjnych.

5. KIERUNKI ROZWOJU SYSTEMÓW TRANSPORTOWYCH

- 5.1. Adaptuje się regionalny układ dróg kołowych, do którego wchodzi drogi wojewódzkie: droga nr 509 relacji Elbląg - Młynary - Orneta oraz droga nr 5506 relacji Chrusciel - Nowina oraz wybrane drogi powiatowe, mające zasadnicze znaczenie dla funkcjonowania układu drogowego. Do wybranych dróg powiatowych należą: droga Wilczęta - Bardyny - Pakosze , droga Wilczęta - Karwiny - Słobity oraz drogi: Słobity - Pastęk i Słobity - Godkowo.

- 5.2.** Dla realizacji celów samorządowej polityki województwa warmińsko-mazurskiego jest utrzymanie rezerw terenowych dla:
- a) modernizacji drogi wojewódzkiej nr 509 relacji Młynary – Wilczęta – Ornetą do parametrów drogi klasy G, w tym rezerwy terenowej dla obejścia drogowego wsi Nowica i wsi Wilczęta oraz nowej lokalizacji mostu na rz. Pasłęce;
 - b) dla modernizacji drogi wojewódzkiej nr 506 relacji Nowica - Chruściel do parametrów drogi klasy G, w tym rezerwy terenowej dla obejścia wsi Nowica.
- 5.3.** Dla realizacji celów polityki samorządu powiatowego, w tym również dla komunikacyjnych powiązań wewnętrznych niezbędne jest utrzymanie rezerw terenowych dla budowy i modernizacji dróg stanowiących połączenia ponadlokalne:
- a) drogi nr 09267 relacji Wilczęta - Bardyny - Pakosze;
 - b) drogi nr 09334 relacji Wilczęta - Karwiny;
 - c) drogi nr 09332 relacji Młynary - Słobity - Karwiny - Burdajny;
 - d) drogi nr 09353 relacji Słobity - Robity;
 - e) drogi nr 09354 od drogi nr 09353 do drogi krajowej nr 513 (Ornetą - Pasłęk);
 - f) drogi nr 09330 relacji Sopoty - Dębiny - Płoskinia z budową mostu dla ruchu kołowego na rz. Pasłęce.
- 5.4.** Modernizacja dróg powiatowych mających znaczenie ponadlokalne winna być doprowadzona do parametrów klasy Z
- Modernizacja pozostałych dróg powiatowych dotyczy:
- a) poszerzenia dróg do normatywnej szerokości dla klasy technicznej L;
 - b) modernizacji istniejących nawierzchni lub budowy nawierzchni twardej na drogach gruntowych i żwirowych przy zachowaniu wzdłuż nich istniejących zadrzewień.
- 5.5.** Dla realizacji celów lokalnych niezbędna jest budowa i modernizacja dróg gminnych istniejących, w tym utrzymanie ich w sprawności technicznej (w klasie L):
- a) droga nr 00937001 relacji Bardyny - Sopoty;
 - b) droga nr 00937004 relacji Kurowo Braniewskie - Stare Siedlisko;
 - c) droga nr 00937002 relacji kol. Stare Siedlisko do wsi Nowica;
 - d) droga nr 00937003 relacji Słobity - Młynary.

- 5.6.** Dla zapewnienia dostępności do terenu oraz dla sprawności powiązań drogowych, realizacji nawierzchni twardej wymagają połączenia lokalne (obecnie ślad dróg gruntowych) w klasie technicznej D.
- 5.7.** Ponadto niesprzeczna z ustaleniami studium jest uzasadniona realizacja dróg lokalnych i dojazdowych nie wymienionych wyżej.
- 5.8.** Dla zapewnienia bezpieczeństwa ruchu pieszego ustala się zasadę:
- a) realizacji wzdłuż wszystkich dróg w obrębie zwartej zabudowy wsi – chodników i oświetlenia ulicznego;
 - b) realizacji wzdłuż dróg wojewódzkich (jako najbardziej obciążonych ruchem drogowym) ścieżki pieszo – rowerowej poza pasem jezdnym.
- 5.9.** Dla zapewnienia obsługi ruchu samochodowego niezbędna jest lokalizacja miejsc obsługi podróżnych (MOP) wzdłuż dróg wojewódzkich, w rejonie wsi Nowica, której uściślenie będzie w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego.
- 5.10.** Komunikacja kolejowa. Utrzymuje się pas rezerwy terenowej wzdłuż istniejącej linii kolejowej znaczenia krajowego relacji Elbląg – Braniewo - Kaliningrad z możliwością jej elektryfikacji.
- 5.11.** Główne szlaki turystyczne. Rozwój ruchu rowerowego i turystyki wymaga tworzenia bezpiecznych szlaków turystycznych. Przez teren gminy przebiega część trasy rowerowej międzyregionalnej relacji Elbląg – Słobity – Stare Siedlisko do Braniewa oraz trasa regionalna ze Słobit przez Pieniężno do Lubnowa; Lokalne ciągi rowerowe winny być projektowane w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego.
- 5.12.** Obsługę ruchu rowerowego i związane z nią urządzenia przewiduje się w miejscowościach: Słobity, Stare Siedlisko.

6. KIERUNKI ROZWOJU INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ

6.1. Gospodarka wodna

Można stwierdzić, że po wybudowaniu wodociągu spinającego wsie Wilczęta i Karwiny zaopatrzenie gminy w wodę z sieci wodociągowej będzie całkowite. Ocenia się, że wydajność ujęć, stacji wodociągowych oraz sieci wodociągowych będzie wystarczająca na okres perspektywy.

6.2. Gospodarka ściekowa

Bilans ścieków dla poszczególnych miejscowości

| Lp. | Miejscowość | Liczba mieszkańców < MK > | Q _{środk} m ³ /d |
|-----|-----------------|------------------------------|---|
| 1. | Bardyny | 132 | 20,0 |
| 2. | Bronki | 39 | 6,0 |
| 3. | Dębiny | 87 | 13,0 |
| 4. | Dębień | 103 | 15,0 |
| 5. | Gładysze | 330 | 50,0 |
| 6. | Góry | 181 | 27,0 |
| 7. | Karwiny | 131 | 19,0 |
| 8. | Księżno | 208 | 31,0 |
| 9. | Lipowo | 20 | 3,0 |
| 10. | Ławki | 220 | 33,0 |
| 11. | Nowica | 215 | 32,0 |
| 12. | Jankówka | 40 | 6,0 |
| 13. | Stare Siedlisko | 258 | 39,0 |
| 14. | Słobity | 558 | 84,0 |
| 15. | Słobity stacja | 121 | 18,0 |
| 16. | Spędy | 164 | 25,0 |
| 17. | Sopoty | 111 | 17,0 |
| 18. | Tatarki | 82 | 12,0 |
| 19. | Wilczęta | 438 | 66,0 |

Uwarunkowania terenowe, przyrodnicze, prawne, koszty odbiornika ścieków i jej eksploatacja wskazują na optymalne rozwiązania gospodarki ściekowej w gminie. Najbardziej uzasadnione jest rozwiązanie składające się z 3 zbiorczymi oczyszczalniami, które winny być zrealizowane w Wilczętach, Słobitach, Nowicy lub wariantowo w Starym Siedlisku.

Sieć kanalizacyjna winna być zrealizowana we wsiach o zwartej zabudowie w poszczególnych wsiach. Zakłada się kanalizację grawitacyjno – ciśnieniową. Pompownie usytuowane w najniższych miejscach w formie studzien bezobsługowych. Dla zabudowy rozproszonej przewiduje się lokalny układ kanalizacji z oczyszczalniami lokalnymi, zagrodowymi, ew. zbiornikami bezodpływowymi. Zbiorcze oczyszczalnie mechaniczno – biologiczne winny pracować w technologii z osadem czynnym niskoobciążonym. Wskazane jest na terenie gminy stosować ten sam typ oczyszczalni, ułatwi to realizację i pozwoli na prawidłową eksploatację w przyszłości. Wybór typu oczyszczalni winien nastąpić na drodze przetargu. Zakłada się, że w pierwszym okresie eksploatacji oczyszczalnie będą przyjmować ścieki w znacznej ilości dowożone, w II etapie realizowana będzie sieć kanalizacyjna. Poniżej opisane zostały obszary o zorganizowanej gospodarce ściekowej. Przepustowość oczyszczalni została oparta na podstawie przewidywanego zagospodarowania i wielkości mieszkańców.

1) Układ kanalizacji z oczyszczalnią w Słobitach.

Oczyszczalnia w Słobitach obsługiwać będzie wieś: Słobity, Karwiny, Góry.

W pierwszym okresie zakłada się dowożenie ścieków, w II etapie zrealizowana zostanie sieć kanalizacyjna. Szacuje się, że przepustowość oczyszczalni powinna wynosić $112 \text{ m}^3/\text{d}$. Odbiornikiem ścieków oczyszczonych będzie rz. Gardyna.

2) Układ kanalizacji z oczyszczalnią w Wilczętach.

Oczyszczalnia w Wilczętach obsługiwać będzie wieś: Wilczęta, Gładysze, Spędy, Bardyny, Sopoty, Ławki. W pierwszym okresie ścieki będą kierowane siecią kanalizacyjną ze wsi Wilczęta, z pozostałych miejscowości będą dowożone. Szacuje się, że przepustowość oczyszczalni powinna wynosić $Q_{\text{śred}} = 145 \text{ m}^3/\text{d}$. W trakcie opracowywania jest dokumentacja projektowa na oczyszczalnię we wsi Wilczęta o przepustowości $50 \text{ m}^3/\text{d}$ w technologii ze złożem typu Bioclere. Oczyszczalnia ta stanowić może I-wszy etap realizacji. W II etapie oczyszczalnia musi być rozbudowana. Odbiornikiem ścieków jest rów melioracyjny.

3) Układ kanalizacji z oczyszczalnią w Nowicy.

Oczyszczalnia w Nowicy obsługiwać będzie wsie: Nowica, Stare Siedlisko i wieś Księżno. Przepustowość oczyszczalni szacuje się na 100 m³/d. Odbiornikiem ścieków będzie rz. Bauda.

6.3. Gospodarka odpadami.

- 1) Przewiduje się, że istniejące składowisko odpadów stałych obsługiwać będzie gminę Wilczęta do ok. 2015 r., a więc będzie wystarczające na perspektywę. Zobowiązuje się Zarząd Gminy do wprowadzenia segregacji odpadów, w tym celu niezbędne jest usytuowanie w każdej miejscowości pojemników (których ilość zależy będzie od wielkości wsi) dla poszczególnych rodzajów odpadów.
- 2) Ponadto ustala się konieczność likwidacji „dzikich” wysypisk w Dębinach, Wilczętach, Karwinach i Słobitach i rekultywację terenu.

6.4. Zaopatrzenie w energię elektryczną.

- 1) Zaopatrzenie w energię elektryczną odbywać się będzie za pomocą linii 15 kV poprzez GPZ 110/15 kV Pierzchały oraz 110/15 kV w Braniewie i Piotrowcu.
- 2) Niezbędna modernizacja linii napowietrznych SN 15 kV i NN oraz linii 0,4 kV.

6.5. Zaopatrzenie w gaz - gazem płynnym propan-butan z lokalnych dystrybutorni.

6.6. Realizacja telefonizacji wsi oparta o sieć telekomunikacyjną bezprzewodową oraz przewodową zlokalizowaną wzdłuż dróg.

ROZDZIAŁ IV

KIERUNKI POLITYKI PRZESTRZENNEJ

OGÓLNE ZASADY FORMUŁOWANIA POLITYKI PRZESTRZENNEJ

§ 4.

Politykę przestrzenną gminy stanowią świadomie i konsekwentnie podejmowane działania – mające pośredni i bezpośredni wpływ na kształtowanie struktur przestrzennych, to znaczy na przykład sposób i skalę rozbudowy wybranych wsi i osiedli oraz systemów infrastrukturalnych, lokalizację pozarolniczych miejsc pracy, zasady obsługi obszaru gminy, zasady wykorzystania walorów przyrodniczych i krajobrazowych przy zapewnieniu ich ochrony itp.

Kierunki polityki przestrzennej zostały sformułowane w oparciu o uwarunkowania rozwoju, cele przekształceń przestrzeni gminy oraz ogólne kierunki zmian w zagospodarowaniu przestrzennym. Kierunki polityki odniesiono do zróżnicowanych pod względem uwarunkowań i predyspozycji obszarów – tworząc jako podstawę do ich wyznaczania strukturę wewnętrzną obszaru gminy.

1. Zasady ustalenia struktury wewnętrznej obszaru gminy

Struktura wewnętrzna gminy została ustalona w celu uwzględnienia lokalnych zróżnicowań, które winny mieć wpływ na odrębnie ustalone zasady polityki. Tak więc innym elementem struktury będzie węzeł osadniczy bądź rejon położony korzystnie wobec tras komunikacyjnych, a innym – obszar o wybitnych walorach przyrodniczych, wymagający ochrony. Dla ostatecznego ustalenia struktury wybrano kryteria wynikające z:

- położenia geograficznego;
- uwarunkowań przyrodniczych, kulturowych, społeczno – ekonomicznych i techniczno – infrastrukturalnych;
- predyspozycji funkcjonalnych;
- roli obszaru w procesie rozwoju gospodarczego gminy;
- roli obszaru w realizacji lokalnych i ponadlokalnych.

2. Struktura wewnętrzna obszaru gminy Wilczęta

- **strefa centralna – SC** – o największym zaludnieniu, najlepiej rozwiniętej sieci osadniczo – infrastrukturalnej, o predyspozycjach dla rozwoju rolnictwa, leśnictwa i funkcji pozarolniczych:
 - **podstrefa węzła osadniczego Wilczęta – POW** – obszar rozwojowy głównego ośrodka obsługi gminy oraz przetwórstwa i usług komercyjnych;
 - **podstrefa PR-I** – rolnicza, wykazująca możliwości punktowego rozwoju przetwórstwa i usług komercyjnych, a w części północnej (Stare Siedlisko) również obsługi turystyki;
 - **podstrefa PL-I** – podstrefa o dominującej funkcji leśnej i towarzyszącej rolniej;
- **strefa wschodnia – SW** – obszar o wybitnych walorach przyrodniczych, kulturowych i krajobrazowych, związany z malowniczą doliną rzeki Pasłęki oraz śladami rezydencji pruskiego rodu Dohnów. Główne predyspozycje strefy to funkcja ochronna oraz obsługa turystyki kwalifikowanej i krajoznawczo – edukacyjnej, a także rolnictwo i leśnictwo powiązane z agroturystyką i ekoturystyką:
 - **podstrefa ekologiczno – turystyczna – PET** – obszar związany z ochroną krajobrazu doliny Pasłęki, w tym rezerwatu przyrody „Ostoja bobrów na rzece Pasłęce” oraz rozwoju turystyki kwalifikowanej i edukacyjnej na zasadach koegzystencji;
 - **podstrefa PR-II** – obszar otulinowy doliny Pasłęki – główne predyspozycje to obsługa turystyki w jednostkach osadniczych oraz rolnictwo i agroturystyka;
- **strefa południowa – SP** – o znaczącym zaludnieniu, dobrze rozwiniętej sieci osadniczo – infrastrukturalnej, o predyspozycjach dla rozwoju rolnictwa, leśnictwa i funkcji pozarolniczych:
 - **podstrefa węzła osadniczego Słobity – POS** – obszar rozwojowy ośrodka obsługi południowej części gminy oraz przetwórstwa i usług komercyjnych, obsługa turystyki;
 - **podstrefa PR-III** – podstrefa o predyspozycjach dla rozwoju rolnictwa oraz możliwościach punktowej lokalizacji zakładów przetwórczych;
 - **podstrefa PL-II** – obszar o dominującej funkcji leśnej, obejmuje rezerwat torfowy.

3. Kierunki polityki przestrzennej w strefie centralnej

3.1. W podstrefie osadniczej Wilczęta

Na obszarze centrum wsi:

- tworzenie dogodnych warunków, prawnych, ekonomicznych i infrastrukturalnych dla porządkowania i estetyzacji przestrzeni centralnej wsi oraz stopniowego nasywania jej urządzeniami usługowymi, związanymi z infrastrukturą gospodarczo – finansową (placówki bankowe, ubezpieczeniowe, administracji publicznej i gospodarczej) oraz infrastrukturą turystyczną (hotele, gastronomia, informacja itp.);
- racjonalne i estetyczne zagospodarowanie przestrzeni publicznych poprzez realizację parkingów, chodników, zieleni urządzonej i elementów małej architektury.

Na obszarze zachodnim:

- tworzenie dogodnych warunków prawnych, ekonomicznych i infrastrukturalnych dla rozwoju funkcji produkcyjno – komercyjnych oraz obsługi transportu;
- preferowanie rozwoju przetwórstwa i przechowalnictwa rolno – spożywczego, produkcji materiałów budowlanych z surowców lokalnych, przemysłu drzewnego, galanteryjnego oraz firm handlowych.

3.2. W podstrefie PR-I

- utrzymanie kultury rolnej na wysokim poziomie;
- tworzenie dogodnych warunków prawnych, ekonomicznych i infrastrukturalnych dla rozwoju funkcji produkcyjno – komercyjnych w rejonach rozwojowych wsi położonych przy drodze Młynary – Wilczęta (Księżno, Nowica) oraz na całym obszarze w bazach dawnych państwowych gospodarstw rolnych;
- preferowanie rozwoju przetwórstwa rolno – spożywczego (małe mleczarnie, olejarnie, frytkownie itp.) opartego na bezpiecznych ekologicznie technologiach;
- na obszarach rolnych otwartych poza terenami rozwojowymi poszczególnych wsi należy stosować zasadę ograniczonego inwestowania. Oznacza to, że realizacja zabudowy rolniczej, a tym bardziej nierolniczej może następować wyłącznie w szczególnie uzasadnionych przypadkach, po zaakceptowaniu przez Radę Gminy. Realizacja zabudowy mieszkaniowej wymaga procedury planu miejscowego;

- tworzenie warunków dla rozwoju funkcji usługowych w Starym Siedlisku dla obsługi północnej części gminy oraz turystyki kwalifikowanej, krajoznawczo – edukacyjnej i agroturystyki;
- wytyczenie oraz zagospodarowanie turystycznych szlaków pieszych, rowerowych i motorowych.

3.3. W podstrefie PL- I

- utrzymanie preferencji dla gospodarki leśnej;
- tworzenie dogodnych warunków prawnych, ekonomicznych i organizacyjnych dla rozwoju rolnictwa ekologicznego oraz ekoturystyki i agroturystyki, a także infrastruktury turystycznej dla turystyki kwalifikowanej, w tym bazy noclegowej oraz szlaków rowerowych i konnych.

4. Kierunki polityki przestrzennej w strefie wschodniej SW

4.1. W podstrefie ekologiczno – turystycznej doliny Pasłęki PET

- uznanie jako priorytetu prawidłowego funkcjonowania przyrody w rejonie doliny Pasłęki – dążenie do utworzenia dla całej doliny parku krajobrazowego;
- wspieranie rolnictwa ekologicznego, ekoturystyki i agroturystyki oraz rozwoju punktowej bazy turystycznej (Dębiny, Bardyny, Gładysze, Spędy) dla turystyki kwalifikowanej wodnej i lądowej (pieszej, konnej i rowerowej);
- stopniowa rewaloryzacja zespołów dworsko – parkowych, parków wiejskich i zespołów wiejskich zagród historycznych dla odtworzenia tożsamości lokalnej oraz zwiększenia atrakcyjności turystycznej.

4.2. W podstrefie PR-II

- utrzymanie kultury rolnej na wysokim poziomie;
- wspieranie rolnictwa ekologicznego oraz ekoturystyki i agroturystyki;
- skuteczna promocja walorów kulturowych oraz pozyskanie inwestora dla rewaloryzacji zabytkowych układów ruralistycznych, zespołów podworskich oraz pojedynczych obiektów. Porządkowanie centralnych fragmentów wsi zabytkowych, stanowiących potencjał rozwoju turystyki krajoznawczej (Gładysze, Sopoty, Ławki);

- tworzenie warunków dla budowy infrastruktury turystycznej (bazy noclegowo – gastronomicznej) oraz sprawnie działającej obsługi ruchu samochodowego w Gładyszach i Sopotach;
- stopniowa realizacja szlaków turystycznych pieszych i rowerowych;
- na obszarach rolnych otwartych poza terenami rozwojowymi poszczególnych wsi należy stosować zasadę ograniczonego inwestowania. Oznacza to, że realizacja zabudowy rolniczej, a tym bardziej nierolniczej może następować wyłącznie w szczególnie uzasadnionych przypadkach, po zaakceptowaniu przez Radę Gminy.

5. Kierunki polityki przestrzennej w strefie południowej SP

5.1. W podstrefie węzła osadniczego Słobity – POS

- tworzenie dogodnych warunków prawnych, ekonomicznych i infrastrukturalnych dla porządkowania i estetyzacji centrum wsi oraz stopniowego nasycania tego rejonu usługami publicznymi, w tym w zakresie obsługi turystyki;
- estetyczne zagospodarowanie przestrzeni publicznych centrum wsi i rewaloryzacja parku pałacowego;
- zabezpieczenie ruin pałacu i udostępnienie ich dla turystyki – poszukiwanie inwestora strategicznego dla odbudowy pałacu;
- wspomaganie rozwoju produkcji materiałów budowlanych w oparciu o zasoby kruszyw i surowców ilastych;
- tworzenie korzystnych warunków dla rozwoju przetwórstwa rolnego, handlu i usług na obszarach bazy dawnego państwowego gospodarstwa rolnego i w jej sąsiedztwie.

5.2. W podstrefie PR-III

- utrzymanie kultury rolnej na wysokim poziomie
- tworzenie warunków dla rozwoju drobnego przetwórstwa, handlu i usług w oparciu o bazy dawnych państwowych gospodarstw rolnych;
- promocja walorów kulturowych gminy oraz pozyskanie inwestora dla rewaloryzacji zabytkowych układów ruralistycznych, zespołów podworskich oraz pojedynczych obiektów zabytkowych;

- na obszarach rolnych otwartych poza terenami rozwojowymi poszczególnych wsi należy stosować zasadę ograniczonego inwestowania. Oznacza to, że realizacja zabudowy rolniczej, a tym bardziej nierolniczej może następować wyłącznie w szczególnie uzasadnionych przypadkach, po zaakceptowaniu przez Radę Gminy. Realizacja zabudowy mieszkaniowej wymaga procedury planu miejscowego;
- tworzenie dogodnych warunków prawnych, ekonomicznych i organizacyjnych dla rozwoju rolnictwa ekologicznego oraz ekoturystyki i agroturystyki, a także infrastruktury turystycznej dla turystyki kwalifikowanej, w tym bazy noclegowej oraz szlaków rowerowych i konnych.

5.3. W podstrefie PL-II

- uznanie jako priorytetu prawidłowego funkcjonowania przyrody w rejonie rezerwatu torfowego;
- utrzymanie preferencji dla gospodarki leśnej.